

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-569/17-L

Název	Základní škola praktická a speciální Semily, příspěvková organizace
Sídlo	Jizerská 564, 513 01 Semily
E-mail	svetelska.m@seznam.cz
IČ	70188408
Identifikátor	600099458
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Michaela Světelská
Zřizovatel	Město Semily
Místo inspekční činnosti	Jizerská 564, 513 01 Semily
Termín inspekční činnosti	2. 10. 2017 – 4. 10. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

- Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v základní škole praktické a speciální (dále „ZŠP“ a „ZŠS“).
- Zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola a základní škola speciální a jejich souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělávání ZŠ a ZŠS (dále „RVP“) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola praktická a speciální Semily, příspěvková organizace, vykonává činnost ZŠP a ZŠS a přípravného stupně ZŠS. Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně místa poskytovaného vzdělávání žáků ZŠS a přípravného stupně ZŠS, a to z původní adresy Na Olešce 433, Semily do budovy Základní školy Dr. Františka Ladislava Riegra Semily, příspěvková organizace. Zde mají společně se ZŠP k dispozici druhé patro. Výuka žáků probíhá v pěti třídách. Kapacita školy je 68 žáků, aktuální stav je 43 žáci, z toho v ZŠS je pět žáků, v přípravném stupni ZŠS jsou vzděláváni dva žáci, v ZŠP se vzdělává 36 žáků.

Škola vyučuje podle nově zpracovaného vzdělávacího programu s názvem „Školní vzdělávací program s 3. a vyšším stupněm pedagogické podpory a SPUCH“ (dále „ŠVP“), který je realizován od 1. 9. 2017.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola uskutečňuje svoji koncepci a strategii rozvoje z roku 2012, kdy ředitelka školy obhájila svoji pozici ve funkci vedení školy. Jiný dokument, který by reagoval na současné trendy ve vzdělávání žáků, nezpracovala. Chybí vyhodnocování a stanovení dalších kroků s identifikací podmínek potřebných k dosažení strategických cílů, priorit a kroky k jejich dosažení. Oblast řízení postrádá zřetelnou iniciativu v celkovém rozvoji školy, například v prezentaci, ve využití projektů, které by vylepšily podmínky pro vzdělávání žáků a pravidelné volnočasové aktivity pro žáky. Socializační a integrační proces je založen na přístupu pedagogů ve vedení žáků v průběhu vyučovacího procesu a na jednorázových aktivitách mimo školu, jako jsou sportovní soutěže pořádané jinými školami a prezentace výrobků (Velikonoce, Vánoce). Chybí však ucelený plán výchovně vzdělávací činnosti stanovený například v dokumentu roční plán práce.

Pozitivně lze hodnotit kvalitně zpracovaný inovovaný ŠVP, podle kterého jsou vzdělávání všichni žáci školy. V dokumentu je uvedena strategie jednotlivých cílů s důrazem na rozvoj osobnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Všichni žáci jsou vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu, dva žáci s výraznými vzdělávacími potřebami mají k dispozici asistentku pedagoga.

Komunikace a spolupráce mezi pedagogy s ohledem na vzdělávání žáků je funkční v rámci řešení aktuálních situací i prostřednictvím pedagogických rad.

Spolupráce se zákonnými zástupci vzhledem k plnění individuálních plánů a pokroku žáků je efektivní, probíhá téměř denně, především ve třídě ZŠS. Úzkými partnery školy z pohledu rozvoje vzdělávání žáků a prevenci rizikového chování jsou poradenská zařízení, úřad práce, Policie ČR, městská policie, pediatři, orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále „OSPOD“) a školy stejného typu v regionu.

Pedagogický sbor tvoří šest učitelů s odborností na speciální pedagogiku a dvě asistentky pedagoga. Dva vyučující s vysokoškolským vzděláním, kteří však nesplňují potřebné kvalifikační předpoklady, se hlásí ke studiu. Ředitelka školy při sledování kvalifikačních předpokladů postupovala v souladu s právním předpisem. Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škola věnuje požadovanou pozornost. Pedagogové se například zúčastnili semináře Strategie zvládnutí obtížných situací ve výuce, ADHD - poruchy učení a chování a Agrese a agresivita u dětí a mládeže. Ředitelka školy absolvovala akreditované semináře Vybrané otázky školského managementu a Elektronické vedení dokumentů škol v Liberci. Metodik prevence se pravidelně účastní setkání metodiků prevence pořádaných pedagogicko-psychologickou poradnou v Semilech. Výchovná poradkyně seznámila

všechny pedagogy s pojmy inkluze a integrace i s tvorbou individuálně vzdělávacího plánu dle požadavku poradenského zařízení.

Rozpočet školy je pokryt finančními zdroji ze státního rozpočtu a příspěvkem na provoz od zřizovatele. Jinými prostředky například z doplňkové činnosti nebo ze sponzorského daru škola nedisponuje. V roce 2016 byla škole z rozpočtu Libereckého kraje poskytnuta účelová neinvestiční dotace ve výši 20 tisíc Kč na projekt s názvem „Systémová podpora vzdělávání žáků zařazených do vzdělávacího programu Základní škola speciální“. Prostředky byly použity na nákup dvou tabletů s využitím na zkvalitnění výuky ve třídě ZŠS. Výše přidělených finančních prostředků však nedovoluje další modernizaci pracoviště.

Materiální podmínky vyžadují zvýšenou pozornost. Vyučující nemají dostatek pomůcek pro výchovně vzdělávací činnost, zejména ve třídě ZŠS si učitelka zhotovuje manipulační pomůcky sama. Dále chybí větší nabídka didaktické techniky. Škola má pouze počítače, v ZŠS získali žáci dva tablety. Úložné prostory pro pomůcky jsou nevyhovující (opotřebované, poškozené), což nepříspěvá k výchově žáků prostředím.

Škola vytváří pro žáky bezpečné prostředí při vzdělávání, při činnostech s ním přímo souvisejících. Problematika zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je zakotvena v ŠVP a dalších dokumentech (školní řád, organizační řád, řády učeben aj.). Škola systematicky vyhodnocuje aktuální bezpečnostní rizika a snaží se je odstraňovat nebo k nim přijímat příslušná opatření. Žáci jsou poučeni o chování a bezpečnosti a o zacházení s pracovními pomůckami. Funkční je organizace dohledů v průběhu vzdělávání i při přecházení a pobytu ve školní jídelně.

Škola je bezbariérová, zajištěná proti vniknutí cizí osoby. Další zabezpečení jsou v řešení - bezpečnostní zařízení dveří bočního vchodu do budovy, zastínění počítačové učebny a všech tříd pro zajištění vhodných podmínek pro výuku žáků.

Škola zajistila stravování žáků v jídelně v sousední základní škole. Přestože zdravá smluvní nabídka školního stravování s možností výběru až ze tří druhů jídel je velice atraktivní, využívá ji jen minimální procento žáků. Aktuálně je v řešení zapojení dvou žákyň k bezplatnému využití školního stravování v rámci projektu „Potravinová pomoc dětem v Libereckém kraji 2“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pedagogové při plánování výuky a vzdělávání žáků maximálně vycházejí z doporučení poradenských zařízení. Zpracovávají pro žáky individuální vzdělávací plány, sledují jejich efektivitu, v případě potřeby je účelně upravují. Pedagogové mají přehled o aktuálních možnostech a schopnostech každého žáka. Při výuce posilují sebevědomí žáků, s ohledem na jejich schopnosti a možnosti je trpělivě a důsledně vedou k úspěšnému plnění zadaných úkolů včetně k jejich prožitku z úspěchu. Při sestavování, plnění i vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů úzce spolupracují se zákonnými zástupci.

Učební plány jsou v souladu s rámcovým vzdělávacím programem. Disponibilní hodiny jsou účelně využity na podporu komunikace, pracovních činností, sociální, matematické a čtenářské gramotnosti.

Organizování výuky v ZŠS vychází z aktuálního stavu žáků v souladu se stanovenými cíli v ŠVP. Výuka probíhá především v blocích. Pomocí speciálně-pedagogických metod a dovednostně-praktických metod za podpory reedukačních a manipulačních pomůcek a alternativní komunikace jsou rozvíjeny kompetenční předpoklady k dosahování funkčních gramotností čtenářské, matematické a sociální s ohledem na možnosti a schopnosti žáků. Účinná motivace a vytvořené přátelské komunikativní vztahy založené na vzájemné důvěře přispívají k aktivitě žáků. Vzhledem ke značně rozdílné mentální úrovni žáků převažovala pod vedením pedagoga a asistenta pedagoga frontální a individualizovaná výuka. Vyučující taktně, přátelsky s důsledností a citlivou motivací vedla žáky ke splnění úkolu. Sledované mluvní projevy žáků svědčí o stálé podpoře zaměřené k rozvoji komunikačních předpokladů. Z projevů žáků byla zřetelná radost, důvěra a ochota k plnění jednotlivých činností.

Organizace vzdělávání a počet žáků ve třídách ZŠP byly v souladu s právními předpisy. Ve třídách vládlo příznivé klima, výuka probíhala v podnětném edukačním prostředí. Nastavené vzdělávací cíle odpovídaly možnostem žáků, byly v průběhu výuky postupně plněny a směřovaly k utváření především komunikativních, občanských, pracovních a sociálních kompetencí. Žáci pracovali v optimálním tempu přizpůsobeném jejich možnostem, byli přirozeně vedeni k respektování určených pravidel, což podporovalo celkový osobnostní rozvoj. Pedagogové využívali účinných vzdělávacích aktivit, individualizovali vzdělávání žáků na základě speciálně pedagogické diagnostiky a podpůrných opatření.

Výuka byla promyšlená a velmi dobře organizovaná. Ve shlednutých hodinách všichni žáci měli příležitost vyjádřit před třídou svůj názor a prezentovat své znalosti. Pedagogové kontrolními otázkami zjišťovali, zda žáci porozuměli dané látce, dle situace výklad s větší názorností opakovali. Efektivní byla například hodina chemie, kde učitel zařazoval vhodné příklady z praxe pro využití znalostí a dovedností z předmětu v reálné situaci. Žáci během vyučování pracovali aktivně. Pedagogové převážně volili frontální způsob výuky a využívali samostatnou práci žáků, již byly upevňovány získané vědomosti. Ve výuce byly využívány standartní pomůcky bez užití ICT technologie. Hodiny měly pevně stanovenou strukturu, učitelé oznamovali cíl hodiny, ve většině případů v jejím průběhu i na závěr hodnotili žáky, avšak minimálně pracovali s možností využití chyby a nevedli žáky ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. V prvním ročníku bylo zřejmé, že žáci ještě nejsou zcela zvyklí na školní režim. Učitelka často střídala činnosti a musela zařazovat relaxační chvílky, zde evidentně chyběl relaxační koutek. Vzhledem k výrazným problémům žáků zde chyběla i pomoc asistenta pedagoga.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Veškerá pravidla pro chování ve škole stanovuje školní řád, se kterým byli žáci i rodiče na začátku školního roku seznámeni. Účelnost výchovného působení na žáky potvrzuje fakt, že ve školním roce 2016/2017 nikdo z žáků neměl na vysvědčení sníženou známku z chování. Filozofie školy je zaměřena na úspěch každého žáka. Pozitivně lze hodnotit výsledky žáků, z 39 žáků ve školním roce 2016/2017 dva prospěli s vyznamenáním, 36 prospělo a pouze dva žáci opakují ročník.

Ve školním roce 2016/2017 vycházelo pět žáků, tři si podali přihlášky k dalšímu vzdělávání na střední školu nebo odborné učiliště kam byli přijati, jeden žák byl zařazen do chráněné dílny v Benešově u Semil a jednomu žáku byla prodloužena školní docházka na deset let.

Poradenskou pomoc zajišťují kvalifikovaná výchovná poradkyně a metodik primární prevence sociálně patologických jevů (dále „metodik prevence“). Pracují dle ročního plánu. Výchovná poradkyně věnuje velkou pozornost kariérovému poradenství. Snaží se, aby si žáci zvolili učební obor na základě svých schopností a zaměření. Svá doporučení konzultuje se zákonnými zástupci žáků a zajišťuje společné návštěvy odborných učilišť a provozů, kde by se žáci po vyučení mohli uplatnit. Vede si podrobné záznamy o úspěšnosti žáků na středních školách.

Metodik prevence poskytuje žákům informace o nebezpečí návykových látek adekvátně k jejich věku a mentálním schopnostem. Protože se v minulosti objevily problémy se zneužíváním drog, spolupracuje s dětským lékařem a policií. Žáci jsou metodikem prevence informováni, že v případě podezření na požití návykové látky žákem, může být u něj proveden test. Žáci byli seznámeni s pojmem kyberšikana a s možným nebezpečím, které by jim mohlo hrozit při neuváženém zveřejňování fotografií a seznamování se přes internet.

Výchovná poradkyně společně s metodikem prevence organizují projektové dny. V minulém školním roce proběhlo Prožitkové odpoledne, které připravili žáci 8. a 9. ročníku pro své mladší spolužáky. Cílem je, stejně jako u Harmonizačních dnů, budovat přátelské vztahy mezi žáky, zabránit prvkům šikany a vyvyšování starších žáků nad mladšími. Žáky práce ve škole baví. Na škole se vyskytly neomluvené hodiny pouze u žáků z rodiny, která se stále stěhovala. Škola v souvislosti s touto rodinou spolupracovala s OSPOD. Osvědčily se projektové dny, které jsou pro žáky atraktivní. Projektový den Život bez půjčky podpořil matematickou gramotnost žáků a probíhal v matematice a v občanské výchově. Další aktivity byly zaměřeny na kulturní akce (divadlo, kino, výstavy) a sport (výlety, plavání). Akcí se účastní všichni žáci.

Aktuální činnosti pro různé prezentační výstavy a společné výlety a příprava prodejních akcí podporuje sociální gramotnost a celkově výchovu ke zdravému životnímu stylu.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Třída základní školy speciální se ve školním roce 2012/2013 přestěhovala z adresy Na Olešce 433, Semily do budovy Základní školy Dr. Františka Ladislava Riegra Semily, příspěvková organizace do patra, kde je umístěna ZŠ praktická.
- Škola reaguje na legislativní změny a uzpůsobuje vzdělávání žáků dle požadavků stanovených v jednotlivých stupních podpůrných opatření.

Silné stránky

- Pedagogové při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami maximálně vycházejí z doporučení poradenských zařízení. Zpracovávají individuální vzdělávací plány, sledují jejich efektivitu, v případě potřeby je účelně upravují.
- Komunikace vyučujících se zákonnými zástupci je na vysoké úrovni, probíhá téměř denně, zejména ve třídě základní školy speciální.
- Pedagogové mají ucelený přehled o aktuálních možnostech a schopnostech každého

žáka a respektují jejich zvláštnosti a potřeby.

- Pedagogové posilují sebevědomí žáků, s ohledem na jejich schopnosti a možnosti je trpělivě a důsledně vedou k úspěšnému plnění zadaných úkolů včetně k jejich prožitku z úspěchu.

Slabé stránky

- Oblast řízení postrádá iniciativu v celkovém rozvoji školy, zejména v prezentaci, v zapracování do dokumentů, ve využití nabídky projektů, které by vylepšily podmínky pro vzdělávání žáků a nabídky pravidelných volnočasových aktivit pro žáky.
- Materiální vybavení stagnuje. Vyučující nemají dostatek pomůcek pro výchovně vzdělávací činnost, zejména ve třídě ZŠS. Dále chybí větší nabídka didaktické techniky. Škola má výrazný nedostatek ICT techniky. Vybavení úložným nábytkem je nedostačující a velmi zastaralé, čemuž odpovídá i jeho technický stav.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Rozšířit spolupráci se sousední základní školou především v oblasti grantové politiky při vytváření společných projektů.
- Zkvalitnit oblast řízení (prezentace, tvorba dokumentů, pružně reagovat na aktuální změny – žádosti o finanční prostředky především pro asistenty pedagoga, materiální vybavení).
- Ve výuce více pracovat s chybou a ve skupině vést žáky k dovednosti kooperace.
- Vybavit třídu prvního stupně relaxačním koutkem a zajistit asistenta pedagoga.
- V rámci používaných strategií se více zaměřit na podporu sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků v průběhu výuky.
- Dovybavit učebny ICT, učební pomůcky pro výuku žáků zejména ZŠS.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření ke zjištěným nedostatkům a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci o přijatých opatřeních k odstranění zjištěných nedostatků.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školy zřízené ke dni 1. 1. 2003, úplné znění ke dni 17. 5. 2017 (bez čj.)
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <https://profa.uiv.cz/rejskol/> - ZŠ praktická a speciální Semily, příspěvková organizace
3. Jmenování na pracovní místo ředitelky Základní školy praktické a základní školy speciální Semily, na období šesti let od 1. 8. 2012 ze dne 8. 6. 2012
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků s 3 a vyšším stupněm pedagogické podpory a SPUCH čj. 157/2017 s platností od 1. 9. 2017
5. Koncepce školy z roku 2012
6. Školní řád a pravidla pro hodnocení žáků (aktuální)
7. Organizační řád školy, část 2 – identifikace, analýza a vyhodnocení rizik pro ZŠ praktickou a speciální, čj. 182/2017 s platností od 4. 9. 2017
8. Organizační řád základní školy čj. 177/2017 s účinností od 4. 9. 2017
9. Roční plán výchovného poradce, školní rok 2017 – 2018
10. Třídní knihy všech tříd
11. Třídní výkazy všech tříd
12. Katalogové listy žáků (informovaný souhlas, vyšetření školským poradenským zařízením, podpůrná opatření)
13. Individuální vzdělávací plány (vzorek)
14. Roční plán metodika prevence, školní rok 2017 – 2018
15. Žákovské knížky (vzorek)
16. Výroční zpráva za školní rok 2016/2017
17. Zápisy z pedagogické rady (2016/2017, 2017/2018)
18. Obědy – dozory (časový a jmenný rozpis dohlížejících)
19. Aktuální smlouva o poskytování stravování (ZŠ Dr. Františka Ladislava Riegra, Jizerská 564, Semily a ZŠ praktická a Speciální škola Semily, Jizerská 564)
20. Smlouva o pronájmu č. 101/2007
21. Dokumentace ke zhodnocení ekonomických podmínek školy
22. Dokumentace ke zhodnocení BOZ

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu Česká školní inspekce, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka Paclíková v. r.

PaedDr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka Rozkovcová v. r.

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice Čermáková v. r.

V Liberci 21. 10. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Michaela Světelská, ředitelka školy Světelská v. r.

V Semilech 27. 10. 2017